

rede har staaet paa Dagsordenen i mange Aar, at det fra de forskellige Lejre har været i for høj Grad understreget, at det var et specielt Afholdsspørgsmaal, der her skulde afgøres.

Naar man vil foretage en Ændring i de bestaaende Forhold, gælder det først og fremmest om at gøre sig klart, hvad der i de bestaaende Forhold er utilfredsstillende, er af den Art, at man finder det heldigt at foretage Forandringer deri, og jeg har da Indtrykket af, at her er der i saa Henseende navnlig to Ting, som Opmærksomheden i de senere Aar har været rettet paa. For Købstædernes Vedkommende er det dette, at man efterhaanden har faaet et meget større Antal Beværtninger, end der behøves for at tilfredsstille, jeg ved ikke, om man kan sige Behovet, og navnlig da, at dette store Antal af Beværtninger i ikke ringe Grad har bidraget til, at nogle Værter have ladet sig friste til at indrette Beværtninger under Forhold og i Lokaler, der tage Sigte paa, at de paagældende ene og alene skulle leve af et vist Publikum, der, ikke fordi det skal have noget at spise, eller fordi det skal overnatte, søger Beværtningen, men fordi det ønsker at have et Sted, hvor man kan sidde og drikke Spiritus under forskellige Former. Dette Tal, for ikke at sige Utal af Beværtninger, som man paa den Maade har faaet, har bevirket, at der samfundsmæssig set er Trang til, at der gøres, hvad der kan gøres, for at komme af med den Slags Beværtninger, der i Virkeligheden ikke ere paakrævede af Hensyn til den samfundsmæssige Ordning, der jo, det maa indrømmes, for Byernes Vedkommende nu er adskillig anderledes end for Aar tilbage, idet der efter hele den Udvikling, Byernes Forretningsliv har taget, maa være mange Restauranter eller Værts-huse, hvad man nu vil kalde dem, hvor Folk komme — ikke for at sidde og drikke, men — for at spise Frokost eller Middag eller begge Dele, ligesom det nu ligger for Arbejdstiden. Men den Slags Beværtninger, som jeg har talt om, kunne ikke siges at være paakrævede af denne Udvikling. De skulle leve af et helt andet Publikum og kunne ikke siges at have nogen som helst berettiget Plads i Samfundsudviklingen.

For Landets Vedkommende mener jeg, at en stor Del af de gamle Gæstgiverier eller Kroer, som vi ere vant til at kalde dem, der i sin Tid have været fuldt berettigede, som Samfærdselsmidlerne være for en Række Aar tilbage, efterhaanden

som Jernbanenettet er blevet saa stærkt udviklet, ere blevne overflødige. De bleve i sin Tid kun anlagte for de rejsendes Skyld, og nu kommer der næsten ingen rejsende. Værterne i disse Kroer ere derfor fristede til at søge at skaffe sig den fornødne Indtægt ved at tage imod vedkommende Egnens egen Befolkning, og mange Steder er det navnlig de unge, der ofte gerne ville have et Sted at samles — hvilket der i og for sig ikke kan være noget at sige til, naar det sker under gode Forhold —, som komme paa disse Kroer. Desværre har det vist sig mange Steder, at disse gamle Gæstgiverier ere gaaede over til at blive saadanne Beværtningssteder, der ikke længer ere paakrævede af Hensyn til Samfærdselsforholdene og heller ikke af Hensyn til den almindelige Udvikling paa Stedet. Thi Udviklingen har meget ofte netop ikke ført de Forhold med sig, som jeg før nævnedes for Byernes Vedkommende, omend jeg indrømmer, at det kan være Tilfældet i de større Stationsbyer, som efterhaanden have faaet en købstadmæssig Bebyggelse. Paa Landet have de omtalte Forhold medført Ønsket om paa en eller anden Maade at kunne blive fri for disse Gæstgiverier eller Kroer, som ikke længer kunne siges at være nødvendigt paakrævede af Hensyn til Udviklingen. Jeg kunde i denne Forbindelse nævne, at vi desværre ogsaa en Del Steder, maaske mange Steder, have under Foreningsnavnet faaet Beværtninger, der netop, fordi de skjule sig under Foreningsnavnet, unddrage sig Offentlighedens Kontrol, og som derfor ere endnu farligere end de Gæstgiverier, der ere gaaede udenfor Stregen, men som man dog, fordi de ere offentlige, er i Stand til at ramme, naar der for den paagældende Politimester paa Befolkningens Foranledning bliver gjort Anmeldelse om det.

Naar man ud fra dette mit Grundsyn paa Sagen ser paa det Forslag, der er kommet ned fra Landstinget, og som — det maa indrømmes — der er forandret paa ret væsentlige Punkter fra det her i Tinget vedtagne og af mig i Landstinget ved Samlingens Begyndelse forelagte Lovforslag, tror jeg, det maa indrømmes, at det tager Sigte paa at rette paa begge de to Forhold, jeg har nævnt. Jeg gaar ud fra, at der ingen Anledning er til at komme ind paa Enkelthederne, og skal derfor kun nævne, at man i Landstinget har forandret Bestemmelserne vedrørende Antallet af Beværtninger i Købstæderne derhen, at man kan bevare det nuværende Antal Beværtninger uden Hensyn til, hvor